

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТІТ ДРУГОГО МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1 ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Організація виконання та захист магістерських робіт студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича базується на основі вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту, державних стандартів вищої освіти України та інших нормативно-правових актів, що регулюють питання в сфері освіти в Україні, Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, ухваленого Вченою радою університету.

1.1.1 Організація виконання та захист магістерських робіт студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича є нормативним документом університету, який визначає вимоги до форм навчання, організації виконання та змісту кваліфікаційних робіт (проектів) випускників освітнього ступеня магістра.

Магістр – освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти й присуджується навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, який повинен виконувати творчі розробки в контексті сучасної світової матеріальної та художньої культури, творчо осмислювати національну спадщину та максимально володіти сучасними технічними й технологічними засобами для творчої, проектної та експериментальної діяльності за спеціальністю.

Ступінь магістра в університеті здобувається за освітньо-професійною програмою в галузі знань 02 « Культура і мистецтво» за спеціальностями: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90 кредитів ЄКТС.

Термін навчання за магістерською програмою для денної та заочної форм навчання на основі бакалаврської підготовки складає 1 рік 4 місяці, кваліфікація: магістр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва,

реставрації. Підсумком навчання в магістратурі є підготовка атестаційної магістерської роботи.

На захист кваліфікаційних робіт закладено 15 кредитів:

3 кредити (весь перший рік) – відведено на *практичний досвід*: польові дослідження, відвідування музеїв, арт-проектів, гостові лекції, а також робота з аналогами та прототипами кращих зразків. Цей курс спрямований на розвиток аналітичних навичок та творчого підходу до розв’язання завдань, що дозволяють майбутнім фахівцям краще розуміти культурні, історичні та соціальні контексти сфери їх діяльності.

12 кредитів відведено на виконання кваліфікаційної роботи, що є підсумковим кроком та дозволяє випускникам продемонструвати свою компетентність за освітньою програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

1.1.2 Магістерська робота – це самостійна індивідуальна комплексна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках нормативної та вибіркової складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Магістерську роботу виконує студент на завершальному етапі фахової підготовки з метою встановлення фактичної відповідності підготовки магістранта стандарту освіти та рівню кваліфікаційної підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціальності (напрямку підготовки). Магістрант повинен розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Магістерська робота виявляє рівень підготовки фахівця, його наукову і творчу компетентність, уміння самостійно вести науковий пошук, вирішувати конкретні наукові та художньо-проектні завдання, виконувати художні твори в матеріалі,

моделювати проектну ситуацію, що підтверджується публічним захистом роботи (проекту) на засіданні Екзаменаційної комісії.

1.1.3 Процес виконання кваліфікаційної роботи (проекту) передбачає:

- розвиток вмінь і навичок студентів систематизувати, закріплювати, розширювати теоретичні знання з професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін і використовувати їх при вирішенні конкретних наукових, творчих, технічних, економічних, правових, виробничих та інших завдань відповідно до специфіки обраного об'єкту проектування;
- формування вмінь виявляти проблеми наукового й практичного змісту та пропонувати шляхи їхнього вирішення;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння науковими методами дослідження та експерименту, пов'язаних з темою кваліфікаційної роботи;
- розвиток здібностей до порівняння, узагальнення та класифікації отриманої інформації для розв'язання конкретного завдання, навичок пошуку й систематизації інформації, її оброблення із застосуванням комп'ютерних інформаційних систем, аналітичних методів її оброблення, моделювання та прогнозування, формування навичок створення технічної документації до проектної частини, а також виготовлення роботи в матеріалі;
- розвиток умінь та навичок у проведенні самостійних аналітичних та творчих робіт, оволодіння методами їхнього виконання та оформлення наукової документації, що підтверджує процес творчого пошуку;
- визначення рівня підготовленості студента до самостійного аналізу та викладу матеріалу, вміння аргументовано захищати свою роботу перед Екзаменаційною комісією.

1.1.4 Складові частини магістерської роботи (проекту):

- завдання на дипломну роботу (проект);
- анотація дипломної роботи;
- пояснювальна записка (наукове обґрунтування концепції роботи (проекту), методики тощо);
- демонстраційно-графічна проектна розробка;
- практична частина: оригінал-макети виробів чи комплектів виробів, колекції, натурні зразки, робота в матеріалі тощо відповідно до завдання на дипломну роботу (проект).

1.2 Етапи підготовки та виконання магістерської роботи

Магістерська робота є формою контролю набутих студентом у процесі навчання інтегрованих знань, навичок та вмінь з вирішення складних, нестандартних завдань і проблем інноваційного та дослідницького характеру в галузі культури і мистецтва, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Підготовка та виконання магістерської роботи (проекту) передбачає виконання наступних етапів:

1.2.1 Вибір теми магістерської роботи (проекту) й призначення керівника:

- вибір теми й об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми;
- погодження обраної теми з керівниками (затвердження теми магістерської роботи (проекту) та призначення керівників здійснюється на підставі особистої письмової заяви магістранта);
- отримання магістрантом завдання на магістерську роботу (заповнюється керівником);
- складання індивідуального календарного плану роботи.

1.2.2 Вивчення інформаційних джерел, складання плану роботи:

- пошук та опрацювання інформації за темою роботи (формування джерелознавчої бази на основі різних інформаційних джерел);
- підготовка концепції роботи, тобто власного розуміння сутності проблеми, визначення шляхів її вирішення;
- складання попереднього варіанту плану та узгодження його з керівниками;
- складання плану-проспекту;
- формування історіографії проблеми на основі огляду інформаційних та літературних джерел;
- складання переліку використаних джерел;
- обґрунтування доцільності та актуальності роботи на основі аналізу, узагальнення та систематизації зібраного матеріалу, формування вступної частини магістерської роботи.

1.2.3 Підготовка теоретичної частини магістерської роботи:

- визначення методики дослідження;
- викладення матеріалу дослідження з метою обґрунтування ідеї та суті явища;

- виявлення тенденцій і закономірностей формування та розвитку досліджуваних проблем на основі зібраних матеріалів;
- оформлення пояснювальної записки магістерської роботи (проекту) згідно до вимог.

1.2.4 Виконання практичної частини магістерської роботи:

- пошук аналогів та прототипів досліджуваних об'єктів, явищ, процесів тощо;
- формування концепції формотворення та опрацювання художньо-конструкторських, художньо-образних пропозицій;
- підготовка демонстраційної графіки: виконання планшетів встановленого розміру та змісту, оригінал-макетів виробів чи комплектів виробів, колекцій, натурних зразків, роботи в матеріалі тощо відповідно до завдання на кваліфікаційну роботу (проект) (за узгодженням з керівником).

1.2.5 Апробація отриманих результатів та висновків:

- підготовка публікацій в наукових журналах і збірниках;
- участь у наукових конференціях, семінарах тощо;
- участь у художніх виставках.

1.2.6 Підготовка інших частин магістерської роботи:

- написання анотації;
- виконання проектної частини (за узгодженням з керівником);
- погодження усіх матеріалів магістерської роботи (проекту) із керівниками та представлення матеріалів на CD носіях.

1.2.7 Підготовка та організація захисту:

- ознайомлення керівника з усіма частинами роботи (проекту) для написання відгуку;
- розгляд роботи (проекту) завідувачем кафедри;
- проходження усіх стадій перевірки магістерської роботи (проекту) на кафедрі та отримання допуску до захисту;

проходження перевірки магістерської роботи (проекту) на плагіат;

- скерування на рецензування та отримання двох рецензій фахівців (внутрішньої та зовнішньої);
- підготовка виступу, експозиції, презентації;
- подача повного комплексу переліку документів магістерської роботи (проекту) секретарю Екзаменаційної комісії.

Публічний захист магістерської роботи (проекту) здійснюється відкрито й гласно, робота повинна бути оприлюднена на сайті закладу вищої освіти або випускової кафедри, або в електронному депозитарії навчального закладу.

1.3 Тематика магістерської роботи

1.3.1 Вибір теми магістерської роботи

Вибір теми є найвідповідальнішим етапом у діяльності магістранта, оскільки цим зумовлюється результат дослідження. Під темою наукового дослідження прийнято розуміти кардинальний напрям наукового пошуку, організований у відповідності із завданнями вирішення певної проблематики, метою дослідження, актуальністю, новизною й предметом його вивчення.

Теми для магістерських робіт зі спеціальностей розробляються випусковими кафедрами відповідно до вимог Освітньо-професійної програми (ОПП) магістра зі спеціальності, затверджених програм вивчених студентами дисциплін, договорів-замовлень підприємств (організацій) всіх форм власності.

Тематику кваліфікаційних робіт магістрів перед затвердженням на засіданні випускової кафедри розглядає науково-методична комісія факультету, погоджує декан факультету, який контролює їхню відповідність кафедральним темам дипломних робіт. Тематика магістерських робіт (проектів) повинна відповідати сучасному науковому теоретичному та практичному рівню розвитку відповідних напрямів культури, мистецтва, галузей виробництва, науки, техніки та враховувати наявність теоретичної, методичної бази для її виконання.

Тематика магістерських робіт (проектів) повинна відповідати темі науково-дослідної та практичної роботи випускової кафедри, завданням та умінням, що передбачені варіативною компонентою освітньої професійної програми магістра за відповідною спеціальністю. Кожен запропонований напрямок тематики магістерських робіт пов'язаний з об'єктами професійної діяльності магістра в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації.

1.3.2 Вимоги до тематики магістерських робіт:

- Тема магістерської роботи (проекту) повинна бути актуальною, представляти науковий і практичний інтерес, відповідати обраній спеціальності, усі теми магістерських робіт повинні бути новітніми в галузі культури і мистецтва;
- бажаним є зв'язок вибраної теми з майбутньою професійною діяльністю випускника (якщо тема пропонується організаціями або установами, то необхідно тему магістерської роботи (проекту) заздалегідь погоджувати із замовником);
- тема магістерської роботи (проекту) повинна носити комплексний характер і передбачати одночасне рішення як наукових завдань, так і завдань художньо-конструкторського, художньо-образного характеру, а також економічних, правових, екологічних та інших питань (за необхідністю);
- магістерська робота повинна враховувати подальшу перспективу дослідження обраної проблематики, може бути продовженням і розвитком теми дипломного проекту бакалавра;
- слід обирати тему вузького спрямування, що сприятиме її глибшому дослідженню та висвітленню;
- робота повинна носити індивідуальний характер, хоча декілька робіт можуть висвітлювати різні аспекти однієї теми;
- не допускається виконання магістерської роботи (проекту) кількома магістрантами на одну або споріднену тему.

Магістерські роботи також можуть виконуватися за тематикою, яку замовляють підприємства, установи та організації, що уклали з інститутом контракти на навчання студентів, мають із ним відповідні угоди, або з якими пов'язана трудова (підприємницька) діяльність студентів.

1.3.3 Тематика (перелік можливих тем) магістерських робіт (проектів) розробляється щорічно, розглядається науково-методичною комісією факультету та затверджується рішенням випускової кафедри.

Кількість тем повинна перевищувати кількість студентів, яким вони пропонуються в цьому навчальному році, принаймні на 30%. Теми можуть повторюватись лише на четвертий рік після їхнього попереднього використання.

Студент може обрати тему, що не входила до переліку тем, запропонованих кафедрою, попередньо узгодивши її з завідувачем кафедри та керівником кваліфікаційної роботи (проекту).

Відповідальність за подання на погодження тематики магістерських робіт несе завідувач випускової кафедри.

1.4 Затвердження тем магістерських робіт (проектів)

1.4.1 Тематика магістерських робіт і список наукових керівників обговорюються на засіданні кафедри, щоб забезпечити формування індивідуального навчального плану магістранта і його конкретну роботу в дослідницькому напрямку з початку навчання в магістратурі. Затверджена кафедрою тематика магістерських робіт оприлюднюється через стенди кафедр та факультетів, студенти яких повинні їх виконувати.

Відповідальність за своєчасність оприлюднення тематики магістерських робіт згідно із встановленими вимогами несе завідувач випускової кафедри.

Тематика магістерських робіт передається старостам груп для вибору студентами тем робіт. За наявності кількох груп тематика передається старостам усіх груп одночасно.

Остаточне рішення про керівництво магістерськими роботами ухвалюється завідувачем кафедри з відома викладача й відповідно до планової кількості магістерських робіт даного педагога. У разі перевищення кількості заявок, побажання студентів враховуються відповідно до їхнього рейтингу.

Тема магістерської роботи (проекту) закріплюється на початку магістерської підготовки майбутнього фахівця із урахуванням всіх етапів її виконання, включаючи консультації керівників, поточні звіти та графік самостійної роботи магістранта.

1.4.2 *Розподіл магістерських робіт серед студентів* відбувається за принципом тем наступництва керівництва студентською науковою, дослідницькою, практичною роботою на попередніх курсах навчання, а також із урахуванням наукових, творчих та практичних інтересів студентів. Вони

самостійно обирають тему роботи (проекту) із запропонованої тематики або пропонують свою з обґрунтуванням її актуальності або доцільності її розроблення.

1.4.3 За необхідності зміни теми магістерської роботи (проекту) студент подає на кафедру відповідну мотивовану заяву з візою наукового керівника на ім'я декана факультету. У разі позитивного висновку завідувача кафедри готується проект відповідного наказу ректора. При зміні теми магістерської роботи (проекту) *менше ніж за 40 тижнів* до захисту, достатність вмотивованості заяви студента мають спільно розглянути завідувач випускової кафедри та декан факультету.

Рішення приймається не *пізніше ніж за 40 тижнів* до початку роботи екзаменаційної комісії. У разі відмови в задоволенні заяви студент зобов'язаний подати роботу за раніше затвердженою темою.

1.4.4 Заміна керівників магістерської роботи (проекту) або призначення консультанта (додаткового консультанта) проводиться в той самий порядок (крім візи керівника). Заміна керівників *менше ніж за 40 тижнів* до дати планового захисту не допускається, крім випадку неможливості виконання керівниками своїх функцій.

Науково-педагогічні працівники кафедри призначаються керівниками магістерських робіт (проектів) відповідно до планового розподілу навчального навантаження.

Першочергово призначаються керівники магістерських робіт (проектів), які вказані в заявах студентів і дали відповідну візу-погодження. Кафедра має право призначити керівником іншу особу, ніж вказана в заяві студента. Кафедра може відмовити в затвердженні теми роботи (проекту) в наступних випадках: у разі претензії двох чи більше студентів на виконання однакових або споріднених тем (перевагу рекомендується надавати кращому за академічною успішністю студенту); у разі невідповідності запропонованої студентом теми змісту спеціальності або вимогам до кваліфікаційних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня магістра. Студенту при цьому може бути запропоновано скоригувати тему.

1.4.5 Не дозволяється призначати одному керівникові **більше шести дипломних робіт освітнього ступеня магістра на одному потоці**, а також не

рекомендується призначення понад вдвічі більшої кількості робіт відповідного рівня упродовж року.

У протоколі засідання кафедри поруч із прізвищем керівників зазначається його науковий ступінь та/або вчене звання. До протоколу також додається таблиця із зазначенням кількості кваліфікаційних робіт, закріплених за кожним науковим керівником на цьому потоці, зокрема з урахуванням розпорядження, виданих раніше по цьому потоку.

Розпорядження деканату про затвердження тем дипломних робіт (проектів) та призначення керівників наукової та практичної частини, переддипломної та педагогічної практик оприлюднюється на стендах кафедри.

Відповідальність за своєчасність призначення тем та керівників (консультантів) магістерських робіт (проектів) та підготовку проекту відповідного розпорядження несе завідувач випускової кафедри.

1.5 Вимоги до розробки магістерської роботи (проекту)

1.5.1 Вивчення інформаційних джерел та складання плану

Виконання магістерської роботи (проекту) розпочинається з вивчення інформаційних джерел та складання плану. Ретельне ознайомлення з уже відомими вітчизняними й закордонними джерелами з обраної проблематики та суміжних з нею галузей здійснюється відразу після формулювання теми й задуму наукового дослідження. У процесі пошуку можуть виявитися нові, ще не вирішені питання різного ступеня науковості, що дозволить чітко виокремити коло питань, які підлягають висвітленню. Такий підхід дозволить скерувати дослідницький процес магістранта у вірному напрямку, рівень якого свідчить про опанування ним навичок наукового дослідження в галузі дизайну. При цьому слід зосередити свою увагу на аналізі недостатньо розроблених аспектів теми, пошуку слабо вивчених питань.

Першоджерелами при вивченні обраної теми магістерської роботи (проекту) будуть автореферати й дисертаційні роботи (кандидатські та докторські) за вказаними спеціальностями. Далі магістранту потрібно ознайомитися з підходами до розкриття теми в джерелах загального характеру (підручниках, посібниках, словниках), потім поступово перейти до опрацювання спеціалізованої літератури

(монографій, статей) вітчизняних та зарубіжних авторів. Велике значення має уміння автора працювати з дослідним матеріалом, орієнтуватися в різноманітності думок, виділяти головне, найбільш важливе, порівнювати й аналізувати різні точки зору, висловлювати свої думки з обговорюваної проблеми.

Збір наукової інформації по темі необхідно поєднувати з аналізом опрацьованого матеріалу. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактологічного матеріалу, групування та систематизація даних, на основі яких обґрунтовуються висновки та пропозиції. Інформація, одержана в результаті опрацювання інформаційних джерел, є основою для формулювання концепції магістерської роботи, складання плану та індивідуального календарного плану-графіка її виконання.

1.5.2 Після *попереднього вивчення основних джерел*, осмислення матеріалу, магістрант повинен підготувати чорновий план магістерської роботи. Для полегшення роботи над темою магістрант може під час вивчення літератури та інших інформаційних джерел скласти розгорнутий робочий план-проспект магістерської роботи. Під час його складання крім основних питань визначаються й фіксуються додаткові питання й проблеми, а також можливі шляхи їхнього рішення.

План роботи, що представляється магістрантом на затвердження, повинен забезпечувати комплексний системний підхід до вирішення поставленої проблеми і складатися з 2–3 чітко сформульованих найбільш важливих підпроблем (питань, розділів), які розкривали б суть вибраної теми, її основний зміст.

Під час роботи план може уточнюватися, але основні завдання, що ставилися до роботи в цілому, повинні лишатися незмінними. Після опрацювання плану керівник видає магістранту **завдання на магістерську роботу** згідно з обраною темою.

У подальшій роботі магістрант повинен дотримуватися складеного плану, завдання на магістерську роботу та індивідуального календарного плану, про що регулярно звітує керівнику.

1.6 Керівництво та консультування виконання магістерської роботи (проекту)

1.6.1 Обов'язковим компонентом керівництва виконанням студентами магістерських робіт (проектів) є *вступна настановна індивідуальна співбесіда* з погодженням об'єкта, предмету, мети й завдання дослідження, виконання магістерської роботи, а також переліку обов'язкових питань для розроблення у роботі та календарного плану її виконання.

Для викладачів, які здійснюють керівництво та консультування виконання магістерських робіт (проектів), методист кафедри готує інформаційні пам'ятки із зазначенням прізвищ та ініціалів студентів, факультету, курсу, спеціальності групи та затверджених тем магістерських робіт (проектів), графік проведення щотижневих консультацій.

1.6.2 Обов'язки керівників магістерської роботи (проекту):

- скеровувати складання студентом плану пояснювальної записки до магістерської роботи;
- рекомендувати спеціальну, нормативну літературу та інформаційні джерела за обраною темою роботи;
- надавати необхідну допомогу з теоретичних, практичних та методичних питань магістерської роботи;
- регулярно консультувати студента з питань виконання роботи, а за необхідності організовувати консультації інших викладачів;
- контролювати дотримання студентом календарного плану, якість та самостійність виконання роботи, інформувати завідувача кафедри про хід підготовки роботи (проекту) до захисту;
- визначити найбільш ефективні шляхи дослідження, всебічно стимулювати творчість і самостійність при виконанні ним магістерської роботи;
- здійснювати керівництво студентом при проходженні переддипломної (фахової) практики та науково-дослідницької практики.

2 ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ)

2.1 Організація виконання магістерських робіт

2.1.1 Для контролю організації виконання магістерських робіт (проектів) випускова кафедра складає загальний план їхньої організації та індивідуальний календарний план-графік окремо для кожного випускника, який затверджується завідувачем кафедри.

2.1.2 Планом виконання магістерської роботи (проекту) обов'язково визначаються такі етапи:

- збір інформаційного матеріалу;
- робота з аналогами та прототипами;
- концептуальне вирішення теми;
- визначення обсягу складових частин роботи для представлення до захисту;
- робота над розділами пояснювальної записки;
- робота над графічною частиною проекту;
- виконання макетів, робіт в матеріалі тощо;
- формування експозиційних площин;
- комплексне завершення магістерської роботи, подача роботи на допуск до захисту, попередній захист.

Етапи роботи над магістерською роботою (проектом) можуть бути розширені й змінені, враховуючи характер і специфіку завдання на кваліфікаційну роботу (проект) відповідно до спеціалізації, але вони повинні бути чітко сформульованими та мати конкретно визначені терміни їхнього виконання.

План виконання магістерської роботи (проекту) підписується студентом та керівником, один примірник якого здається на кафедру.

2.2. Структура магістерської роботи (проекту)

Магістерська робота незалежно від обраної теми та спеціалізації складається з наступних частин:

- 1) теоретична частина,
- 2) графічна (демонстраційна) частина,
- 3) робота в матеріалі.

Теоретична частина магістерської роботи (проекту) виконується як наукове дослідження, де магістрант опрацьовує теоретичні питання, проводить дослідження об'єктів, комплексів, систем. Її метою є творчий пошук, розробка наукових підходів до вирішення проблем та питань у галузі культури і мистецтва та внесення пропозицій до реалізації висунутих положень.

Зміст теоретичної частини відображає роботу магістранта на всіх етапах виконання магістерської роботи, висвітлює відповідність авторського викладу матеріалу методичним вимогам.

Рекомендована структура теоретичної частини магістерської роботи:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- розділи і підрозділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Виклад матеріалу теоретичної частини передбачає:

- формулювання наукової проблеми, аналіз стану її розв'язання за матеріалами вітчизняних і закордонних публікацій, обґрунтування мети й завдань дослідження;
- самостійний пошук і використання методів дослідження проблеми та об'єкта проектування;
- узагальнення й класифікація отриманого матеріалу;
- виконання висновків та пропозицій щодо практичного використання та реалізації;
- апробацію отриманих результатів.

Теоретична частина повинна у стислій та чіткій формі розкривати концепцію магістерської роботи, містити аналіз сучасного стану проблеми, методів вирішення завдань, обґрунтування їхньої оптимальності, опис об'єктів дослідження, висновки та пропозиції стосовно реалізації результатів. Інформацію можна доповнити ілюстраціями, ескізами, таблицями, схемами, та ін. В процесі її

виконання слід застосувати методичні й технічні прийоми підготовки наукової праці на основі знань ОК *«Методика підготовки магістерської роботи»*.

Структура теоретичної частини у вигляді пояснювальної записки магістерської роботи умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Анотація призначена для ознайомлення з магістерською роботою в цілому. Вона повинна бути стислою, інформативною та містити відомості, які дозволяють зрозуміти суть роботи. Анотація повинна відображати інформацію, яку подано в магістерській роботі, у такій послідовності:

- автор та назва магістерської роботи,
- наукове обґрунтування концепції магістерської роботи,
- основні положення дослідження та/або характеристика об'єкта проектування,
- методи (методика) дослідження,
- результати роботи та їхня новизна (висновки),
- рекомендації щодо використання результатів роботи,
- припущення про можливі напрямки розвитку або продовження досліджень, що були виконані.

Обсяг анотації, до однієї сторінки формату А4, складається студентом українською та іноземною (переважно англійською) мовами.

Графічна (демонстраційна) частина магістерської роботи (проекту) забезпечує візуалізацію матеріалів теоретичного наукового дослідження й проектної розробки магістерської роботи, її практичної частини: оригінал-макети виробів чи комплектів виробів, колекції, натурні зразки, роботи в матеріалі тощо відповідно до завдання на дипломну роботу (проект).

Графічна частина повинна бути тематично узгоджена із науковими дослідженнями магістерської роботи. Вона є практичним результатом наукового аналізу, теоретичних розробок і наукових висновків, пов'язаних із актуальними проблемами.

2.3 Загальні рекомендації до оформлення магістерської роботи

2.3.1 Загальними вимогами до викладення матеріалу у пояснювальній записці до дипломної роботи (проекту) є чіткість побудови, логічна послідовність, переконлива аргументація, точність у визначеннях, конкретність у викладенні результатів роботи, обґрунтування висновків та рекомендацій.

Загальний обсяг всієї магістерської роботи (проекту) не повинен перевищувати 70 сторінок разом з табличним та графічним матеріалом, списком використаних інформаційних джерел (не враховуючи додатки).

Пояснювальна записка магістерської роботи (проекту) повинна містити 50- 65 сторінок тексту комп'ютерного набору формату А4. Обсяг додатків визначається магістрантом та узгоджується з науковим керівником.

Пояснювальна записка повинна коротко і чітко розкривати творчий задум, теоретичні аспекти та практичне втілення задуму роботи.

Пояснювальна записка до дипломної роботи (проекту) має бути підписана керівником не пізніше встановленого терміну і в порядку, визначеному змістом роботи, планом-графіком організації виконання дипломних робіт (проектів) та індивідуальним календарним планом виконання дипломної роботи (проекту).

2.3.2 Підготовку тексту пояснювальної записки до дипломної роботи (проекту) студент здійснює відповідно до графіка подання окремих розділів керівнику, який затверджується в складі завдання на дипломну роботу (проект).

У разі затримки виконання графіка подання окремих розділів на два і більше тижнів керівник повідомляє про це деканові факультету для проведення відповідної роботи. У разі неможливості подальшого виконання графіка студенту надається академічна відпустка (за наявності об'єктивних обставин) або студент відраховується за невиконання графіка навчального процесу (за відсутності об'єктивних обставин).

2.3.3 Графічно-демонстраційна частина виконується у форматах від А-1, залежно від специфіки та об'єму роботи. Якщо твір виконується для певного архітектурного об'єкта, то потрібно подавати конкретну інтер'єрну або екстер'єрну ситуацію. Графічно-демонстраційна частина може виконуватися графічно-живописними засобами, або засобами комп'ютерної техніки.

Робота в матеріалі виконується згідно з вимогами до конкретної спеціалізації в об'ємі, затвердженому випускаючою кафедрою і повинна демонструвати високий рівень володіння матеріалом, технічними та технологічними засобами для втілення художньо-проектного задуму.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

3.1 Попередній захист магістерської роботи

3.1.1 Попередній захист дипломних робіт (проектів) відбувається на засіданні випускової кафедри, рішенням якої студенти допускаються або не допускаються до захисту дипломних робіт (проектів) перед Екзаменаційною комісією.

Для проведення попереднього захисту студент повинен подати на випускову кафедру заяву на попередній захист дипломної роботи (проекту) в складі: завдання на дипломну роботу (проект), анотацію, пояснювальну записку в друкованому вигляді, не переплетену у жорстку палітурку, графічну частину, макети, виконану роботу в матеріалі на завершальній стадії, відгук керівника дипломної роботи (проекту), рецензії на дипломну роботу (проект), та повинен бути готовим коротко доповісти про основний зміст роботи.

3.1.2 Проведення попереднього захисту проводиться перед кафедральною комісією у складі трьох висококваліфікованих викладачів випускової кафедри. Результати попереднього захисту оформлюються у вигляді висновку кафедральної комісії з попереднього захисту дипломних робіт (проектів) на проект дипломної роботи (проекту) студента та відомості проведення попереднього захисту, в якій зазначається рівень готовності роботи та рішення про допуск (недопуск) до захисту перед Екзаменаційною комісією. За результатами попереднього захисту кафедра ухвалює рішення про допуск дипломної роботи (проекту) до захисту в ЕК, робить висновок на дипломну роботу (проект) для подання в ЕК.

3.1.3 Кафедра може вимагати від студента доопрацювання дипломної роботи (проекту) та визначити відповідні завдання. Рішення про допуск дипломної роботи (проекту) до захисту в ЕК після доопрацювання приймають спільно керівник та завідувач кафедри.

3.2 Допуск до захисту

3.2.1 До захисту магістерської роботи (проекту) допускаються магістранти, які повністю виконали навчальний план. Відповідальність за виконання індивідуального навчального плану покладається на магістранта.

Магістрант, який своєчасно не виконав індивідуальний навчальний план, до захисту не допускається та відраховується з закладу вищої освіти. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Допуском магістерської роботи (проекту) до захисту є позитивний відгук керівника.

3.2.2 Відгук керівника. Повністю підготовлена до захисту магістерська робота представляється науковому керівникові, який ще раз проглядає роботу в цілому. Свої міркування він висловлює в письмовому вигляді. Відгук пишеться в довільній формі, проте має містити загальні положення. Перш за все у відгуку вказується на відповідність виконаної магістерської роботи (проекту) спеціальності, за якою ЕК надано право проведення захисту. Науковий керівник стисло характеризує виконану роботу, відзначає її актуальність, теоретичний рівень і практичне значення, повноту, глибину й оригінальність вирішення поставлених питань, а також дає оцінку готовності такої роботи до захисту. Закінчується відгук наукового керівника вказівкою на ступінь відповідності її вимогам, що пред'являються до випускних робіт магістратури.

У разі неподання керівником відгуку на дипломну роботу (проект) студента завідувач кафедри вирішує питання про його підготовку іншим викладачем, який набуває статусу наукового консультанта роботи.

3.2.3 Магістерська робота підлягає обов'язковому рецензуванню.

Для рецензування магістерської роботи (проекту) призначається два рецензенти з фахівців тієї області знань, тематики якої торкається дослідження. Потрібно отримати зовнішню та внутрішню рецензії. Рецензенти зобов'язані провести кваліфікований аналіз сутності та основних положень магістерської роботи, а також оцінити актуальність вибраної теми, самостійність підходу до її розкриття, наявність власної точки зору, уміння користуватися методами наукового

дослідження, ступінь обґрунтованості висновків і рекомендацій, достовірність отриманих результатів, їхню новизну й практичне значення.

Разом з позитивними сторонами магістерської роботи (проекту) наголошуються й недоліки, зокрема, указуються відступи від логічності й науковості викладу матеріалу, виявляються фактичні помилки тощо.

Відповідальність за організацію зовнішньої рецензії на дипломну роботу (проект) та її якість несе керівник та завідувач випускової кафедри. Студент має право самостійно організувати зовнішню рецензію на виконану дипломну роботу. Рецензентами випускних робіт магістрів можуть бути наукові працівники або керівники підприємств, організацій, установ за профілем дипломної роботи.

Рецензії повинні бути підписані рецензентом та завірені печаткою установи, в якій він працює (співпрацює) у встановленому там порядку .

Автор магістерської роботи (проекту) ознайомлюється зі змістом рецензій, щоб він міг заздалегідь підготувати відповіді по суті зроблених рецензентами зауважень (прийняти або аргументовано їх спростувати).

Закінчена магістерська робота разом з довідкою про виконання індивідуального плану за освітньо-професійною програмою магістра, а також відгуком наукового керівника і рецензіями фахівців представляється в Екзаменаційну комісію перед захистом.

За результатами магістерської роботи (проекту) бажано підготувати й видати не менше двох публікацій (одна у фахових виданнях).

3.3 Захист дипломної роботи

3.3.1 Захист дипломних робіт та оформлення відповідних документів регулюють:

- Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;
- рекомендації про створення, організацію і роботу державної екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії у вищих навчальних закладах України, Положення про порядок створення, організацію роботи і функціонування Екзаменаційної

комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, нормативні документи університету.

Захист дипломних робіт (проектів) проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії за участю не менше як половини її складу з обов'язковою присутністю голови комісії.

3.3.2 Процедура захисту передбачає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- відповіді студента на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- оголошення відгуку наукового керівника та рецензентів;

☐ заключне слово студента;

☐ оголошення рішення комісії про оцінку роботи.

3.3.3 Доповіді студентів необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання:

☐ обґрунтування актуальності теми дослідження;

☐ мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто;

☐ висновки, які були отримані під час дослідження запропонованої теми;

☐ елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях;

☐ труднощі, з якими довелося зіткнутися в процесі дослідження;

☐ виконання графічної частини;

☐ роботи в матеріалі,;

☐ положення, які не знайшли підтвердження.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження керівника та рецензента. Доповідь студента на захисті дипломної роботи (проекту) магістра **15-20 хвилин.**

Захист дипломної роботи (проекту) фіксується у протоколі ЕК.

3.3.4 При *оцінюванні випускної кваліфікаційної роботи (проекту)* слід зважати на те, що студент *повинен уміти*:

- формулювати мету і завдання дослідження, дипломної роботи (проекту);

- складати план дослідження, виконання графічної частини, макетів, роботи в матеріалі дипломної роботи (проекту) тощо;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи з огляду на завдання конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати й синтезувати їх на базі відомих літературних джерел та показників роботи підприємства, установи, галузі тощо;
- оформлювати результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Якість виконання магістерської роботи (проекту) та результати її захисту визначаються за національною шкалою, шкалою оцінювання ECTS і сумою балів до 100, відповідно до розроблених критеріїв оцінювання магістерської роботи.

Визначальними критеріями при цьому виступають самостійність, загальна творча й наукова активність, теоретичний та художньо-проектний рівень магістерської роботи, графічна підготовка представлених матеріалів, використання комп'ютерної графіки, практична значимість висновків та пропозицій, уміння магістранта вести наукову дискусію, аргументовано захищати свою концепцію і робити висновки.

3.3.5 Рішення про оцінювання підготовки та захисту дипломної роботи (проекту) приймається на закритому засіданні ЕК і оголошується головою ЕК на відкритому засіданні в день захисту.

Магістранти, які виявили найкращий рівень готовності до професійної діяльності, можуть бути рекомендовані до вступу в аспірантуру, у Національну спілку майстрів народного мистецтва України, Національну спілку художників України, Спілку дизайнерів України, представникам фірм, організацій та навчальних закладів для наступного працевлаштування. У протоколі ЕК вказується рішення про присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальностями і записи щодо рекомендацій.

Після успішного захисту оригінали магістерських робіт (з копіями на електронних носіях) та супровідні документи здаються секретарем ЕК в архів університету.

Найкращі магістерські роботи (проекти) беруть участь у міських, обласних та міжнародних конкурсах науково-дослідних і проектних розробок та рекомендуються до впровадження.

3.3.6 Студенти, які не захистили дипломну роботу (проект), мають право на повторну державну атестацію з наступного навчального року протягом трьох років після відрахування із закладу вищої освіти у період роботи ЕК з відповідного напрямку, спеціальності згідно з затвердженим графіком.

ДОДАТКИ

Додаток А

РЕЦЕНЗІЯ на дипломну роботу (проект) магістра

студента (ки) _____ курсу
спеціальності _____ спеціалізації _____ факультету _____
(повна назва факультету)

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

(прізвище, ім'я, по батькові студента(ки))

виконану на тему: _____

Актуальність теми дипломної роботи (проекту) _____

Предмет аналізу, склад дипломної роботи (проекту) _____

Відповідність змісту виконаної дипломної роботи (проекту) затвердженій темі та завданню _____

Повнота виконання завдання _____

Ступінь використання сучасних досягнень науки, техніки, технологій _____

Коротка характеристика виконання кожної частини роботи (проекту) _____

Якість виконання ілюстративної, графічної частини проекту, макетування (моделювання), роботи в матеріалі та пояснювальної записки, відповідність вимогам державних стандартів _____

Перелік позитивних сторін дипломної роботи (проекту) _____

Реальність дипломної роботи (проекту), можливість використання (впровадження) дипломного проекту у виробництво _____

Виявлені недоліки _____

Узагальнена оцінка дипломної роботи (проекту), а також висновок щодо можливості присвоєння випускнику кваліфікації фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за (спеціальністю) _____

Рецензент _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

«_____» _____ 20 ____

(підпис)

Зразок оформлення титульної сторінки пояснювальної записки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ДИПЛОМНА ЗАПИСКА

до дипломного проекту та роботи в матеріалі освітнього ступеня «магістра»

за спеціальністю _____
(вказати шифр та назву спеціальності)

на тему _____

Дипломник (ця) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Допущений (а) до захисту дипломного проекту та роботи в матеріалі

Протокол засідання кафедри

«__» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри.

(підпис)

(розшифрування підпису)

Чернівці 202__

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акчуріна-Муфтієва Н. М. Килимарство й виробництво з вовни у кримських татар. Народна творчість та етнографія. 2007. №2. С. 80–86.
2. Антонович Є. А. Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 271 с.
3. Арандаренко Н. Записки о Полтавской губернии. Полтава, 1848. Ч. 3. С. 248.
4. Афанасьев Ю. Л. Визначення поняття етнодизайну як методологічної проблеми. Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. 2016. Вип. 1. С. 3–5.
5. Безклубенко С. Д. Про поняття культура та культуру визначення понять. Культура і мистецтво у сучасному світі. 2013. №14. С. 6–13.
6. Бітаєв В. А., Шульгіна В. Д., Шман С. Ю. Методичні засади експертного дослідження культурних цінностей: навч.-метод. посібник. Київ : НАКККіМ, 2010. 128 с.
7. Богуцький Ю. Українська культура в європейському контексті. Київ:Знання. 2007. 680 с.
8. Боплан Г. Опис України / пер. з фр. Я. І. Кравця, З. П. Борисюк. Київ, 1990. 100 с.
9. Боряк О. Ткацтво в обрядах та віруваннях українців (сер. XIX – поч.XX ст.) / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України. Київ, 1997. 192 с. : іл. 218
10. Босий О. Міф. Символ. Орнамент : метод, посібник. Вінниця : ФОП Данилюк В. Г., 2011. 120 с.
11. Бубенок О. Б. Центральноазійський слід у килимарстві Центральної України. Східний світ. 2015. №1. С. 5–12.
12. Вербицький Л. Дивани, килимки, коверці. Wzory premyslu domowego na Rusi. Lwów, 1880. S. III–IV.
13. Галян Г. Про колекцію килимів у зібранні музею Полтавського губернського земства. Титульний етнос: здобутки, втрати: зб. ст. (за матер. наук.-практ. конф., 21–22 вер. 2000 р.) / Управління культури Полтавської облдержадміністрації, Полтавський краєзнавчий музей, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному. Полтава; Опішне, 2002. С. 99.
14. Гассанова Н. Традиції і новаторство в українському тематичному килимі. Народна творчість та етнографія. 1979. №3. С. 17–23.
15. Герчанівська П. Е. Ідентичність: діалог і конфлікти ідентичностей. Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. 2014. Вип. II (3). С. 10–17.
16. Гоцалюк А. А. Неотрадиціоналізм як соціокультурний феномен України: дис. ... докт. філософс. наук; Алла Анатоліївна Гоцалюк; Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом». Київ, 2016. 430 с.
17. Денисюк Ж. З. Постфольклор комунікативних інтернет-практик у формуванні аксіосфери суспільства: Автореф. дис. ... доктора культурології; Жанна Захарівна

- Денисюк; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. 43 с.
18. Добрянська І., Запаско Я. Килимарські артілі «Перемога» в с. Глиняни Львівської області. Київ, 1956. Матеріали з етнографії та художнього промислу. Вип. 2. С. 21–23.
 19. Дутка В. В. Килим Північної Буковини ХХ ст.: традиції та новаторство: дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.06; Вікторія Валеріївна Дутка; Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2007. 173 арк. + 120 арк. (дод.).
 20. Жук А. Українські народні килими. Київ : Наук, думка, 1966. С. 23–31.

